

Regeringens vårbudget 13 april 2016

Sammanfattning och kommentarer från Studieförbundet

Sammanfattning

Folkbildning med asylsökande

Regeringen föreslår extra anslag på totalt 97 miljoner till folkbildningens verksamhet med asylsökande år 2016. 72 miljoner tilldelas de tio studieförbunden för att stärka den befintliga verksamheten med asylsökande, och möjliggöra att den bedrivs i större skala för att kunna erbjuda fördjupade insatser i svenska och om det svenska samhället.

25 miljoner tilldelas folkhögskolorna för att även de ska kunna genomföra verksamheter som syftar till att stärka kunskaper i svenska och om samhället samt främja deltagande i samhällslivet för asylsökande och personer som fått uppehållstillstånd.

Finansieringen av de 72 miljonerna till studieförbunden sker genom en omflyttning av resurser från Migrationsverkets förvaltningsanslag för 2016.

Tidigare har studieförbundens verksamhet med asylsökande budgeterats 50 miljoner för 2016, samt de 50 miljoner som genom Folkbildningsrådet flyttat över från 2015 till 2016. Vilket betyder att verksamheten totalt i år förväntas tilldelas 172 miljoner kronor.

Jämställdhet och flyktingguider

I vårbudgeten uppmärksammar regeringen de tio studieförbundens aktiva arbete med att underlätta för kvinnor att delta i folkbildningsverksamheten med asylsökande och det faktum att jämställdhet är den vanligaste rapporteringsformen sett till antal deltagare inom studiecirkelverksamheten, efter svenska och samhällsorientering.

Det avsätts extra medel för flyktingguider och familjekontakter på 25 miljoner kronor och målgruppen vidgas till att även omfatta asylsökande. Kommuner ska tillsammans med civilsamhället på så sätt kunna göra insatser för asylsökande, exempelvis vad det gäller samhällsinformation. Regeringen betonar vikten av fokus på jämställdhet och demokrati.

För att öka förståelsen för jämställdhet och barnens rättigheter i det svenska samhället vill regeringen ta initiativ till att utforma en kunskapsatsning för unga nyanlända.

Nytt samordningsansvar

Länsstyrelsen tar över Migrationsverkets uppdrag att samordna och organisera tidiga insatser för asylsökande från och med 2017. Länsstyrelsernas nya uppdrag omfattar

verksamhet som syftar till att stärka asylsökandes kunskaper i svenska och andra etableringsfrämjande åtgärder. Enligt regeringen förväntas den ändrade ansvarsfördelningen kunna förbättra förutsättningarna för asylsökande att få tillgång till regionalt och lokalt anpassade tidiga insatser.

Kontakttolkar

I budgetpropositionen för 2016 ökade regeringen anslaget till kontakttolkutbildningen från 17 miljoner kronor till 38 miljoner kronor. I vårpropositionen föreslår regeringen ett bemyndigande att vid behov ytterligare förstärka detta anslag med upp till 60 miljoner kronor för åren 2017-2020. Kontakttolkar är personer som tolkar i kontakter mellan nyanlända och myndigheter. Behovet av kontakttolkar har ökat som en följd av migrationen till Sverige. Fyra folkhögskolor och fyra studieförbund har i uppdrag att bedriva kontakttolkutbildning. Utbildningen genomförs på hel- eller halvtid under ett eller två år. De kontakttolkutbildningar som genomförs av folkhögskolor är studiemedelsberättigade men studieförbundens utbildningar är inte det.

Validering

Regeringen anser att kommunerna bör underlätta etableringen av nyanlända bland annat genom förbättrad validering, kartläggning och snabbspår. Skolverket ska därför få i uppdrag att under 2016 utveckla riktlinjer till stöd för kommunernas arbete med validering för nyanlända med avslutad eller delvis avslutad gymnasieutbildning. I samverkan med arbetsmarknadens parter ska även satsningen på snabbspår in till vissa bristyrken utvidgas. I det sammanhanget erbjuds validering för nyanlända med yrkeserfarenhet och/eller utbildning i syfte att påskynda etableringen på arbetsmarknaden. En viktig komponent i regeringens satsning på snabbspår är att validering och praktik ska kunna påbörjas även innan personen avslutat sin sfi-undervisning.

Digital delaktighet och IT-tjänster

Regeringen föreslår en utvidgning av RUT-avdraget med it-tjänster i hemmet (till exempel installation av dataprogram samt handledning och rådgivning) i enlighet med Digitaliseringskommissionens senaste betänkande. En motivering till detta är risken för ett digitalt utanförskap om inte alla har tillgång till internet och förstår att använda det.

Förvaltningsanslaget till länsstyrelserna för att stärka asylsökandes kunskaper i svenska tillförs ytterligare 10 miljoner kronor för att tillhandahålla ett digitalt språkinlärningspaket. Detta som ett led i arbetet med att ge nyanlända förutsättningar att på ett snabbt och bra sätt etablera sig i Sverige.

Mot rasism och främlingsfientlighet

Regeringen förslår att sju miljoner kronor ska avsättas det civila samhällets arbete mot rasism och liknande former av fientlighet och för satsningar för att stärka det offentliga beredskap att hantera kriser med rasistiska förtecken. Vårpropositionen vill också öka anslaget "Allmänna val och demokrati" med 21 000 000 kronor för att bland annat stärka kommuner och civila samhället som samverkar för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Kommentarer

Folkbildning med asylsökande

Det är bra med större anslag för folkbildning med asylsökande men om de tio studieförbunden ska möta behoven hos de asylsökande tar pengarna slut redan under hösten. Alla asylsökande borde ha rätt till folkbildning och svenska från första dagen.

De tio studieförbunden kombinerar anställda cirkelledare med ideella krafter vilket även ger deltagarna viktiga kontaktnät i det nya samhället. Varje dag som en asylsökande tvingas till passiv väntan är ett slöseri. De mänskliga behoven är så stora att de tio studieförbunden måste ges möjlighet att fortsätta bygga ut folkbildningen med asylsökande.

Kontakttolkar

Det är självmål av regeringen att neka studiemedel på studieförbundens utbildning av kontakttolkar när den byggs ut för att behoven är så stora.

Det är obegripligt att regeringen flaggar för att utbilda fler kontakttolkar, samtidigt som de sätter käppar i hjulen för personer som är intresserade av att gå utbildningen idag. Utan studiemedel är det svårt eller omöjligt att få sökande till utbildningen.

Validering

Studieförbunden delar regeringens uppfattning att kartläggning och validering av individers kompetens är viktig för att underlätta etableringen på arbetsmarknaden. Vår uppfattning är att det utöver validering av specifika yrkeskompetenser och validering gentemot särskilda utbildningar, även är viktigt att validera generella kompetenser hos nyanlända. Detta för att öka möjligheterna till fortsatta studier eller inträde på arbetsmarknaden även för till exempel yngre personer som inte har yrkeserfarenhet eller slutförd gymnasieutbildning.

Genom de tio studieförbundens gemensamma arbete med validering ser vi att vi kan vara en viktig samarbetspartner i genomförandet av validering i praktiken.

Digital delaktighet och IT-tjänster

Regeringen missar de 850 000 människor som finns i ett digitalt utanförskap och som i praktiken överges när samhället snabbt digitaliseras. Nu behövs en genomgripande folkbildningsinsats för att ge alla en plats i det digitala Sverige.

2016-04-13

David Samuelsson
Generalsekreterare Studieförbunden

www.studieforbunden.se